

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

YTTRANDEN

EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN

Yttrande från Europeiska datatillsynsmannen om förslaget till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 881/2002 om införande av vissa särskilda restriktiva åtgärder mot vissa med Usama bin Ladin, nätverket al-Qaida och talibanerna associerade personer och enheter

(2009/C 276/01)

EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN HAR ANTAGIT DETTA YTTRANDE

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 286,

med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 8,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, särskilt artikel 41,

med beaktande av begärandet om ett yttrande i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001, som mottogs den 22 April 2009.

HÄRIGENOM FRAMFÖRS FÖLJANDE.

I. INLEDNING

1. Den 22 april 2009 antog kommissionen ett förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 881/2002 om införande av vissa särskilda restriktiva åtgärder mot vissa med Usama bin Ladin, nätverket al-Qaida och talibanerna associerade personer och enheter (nedan kallat *förslaget*). Samma dag skickade kommissionen förslaget till Europeiska datatillsynsmannen för samråd i enlighet med

artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001. Europeiska datatillsynsmannen erinrar om att han den 9 mars 2009 lämnade informella synpunkter om ett utkast till förslag och noterar att dessa synpunkter har beaktats i förslaget.

2. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar att ha hörts och att en hänvisning till detta samråd görs i förslagets ingress på samma sätt som i ett antal andra lagstiftningstexter där samråd har hållits med datatillsynsmannen i enlighet med förordning (EG) nr 45/2001.
3. Genom förslaget ändras förordning (EG) nr 881/2002, ett av de gemenskapsinstrument som antagits för att bekämpa terrorism genom restriktiva åtgärder särskilt frysning av tillgångar mot fysiska och juridiska personer som misstänks för koppling till terroristorganisationer. Förslaget syftar i synnerhet till att hantera den senaste utvecklingen i EG-domstolens rättspraxis, särskilt Kadimålet⁽¹⁾, genom att föreskriva "ett förfarande som respekterar de grundläggande rättigheterna och som tillämpas när enskilda personer och enheter förs upp på FN:s förteckning" (punkt 4 i motiveringen).

II. RÄTTSLIG RAM

4. Även om domstolens uppdrag var att i sina avgöranden särskilt inrikta sig på respekten för den grundläggande rättigheten till försvar, särskilt rätten att bli hörd, har rättspraxis på detta område vidare konsekvenser och skulle kunna sammanfattas enligt följande: EU:s normer för skydd av grundläggande rättigheter bör respekteras oavsett om restriktiva åtgärder antas på EU-nivå eller härrör från internationella organisationer som Förenta nationerna⁽²⁾.

⁽¹⁾ EG-domstolen den 3 september 2008, *Kadi och Al Barakaat International Foundation* mot rådet, C-402/05 P och C-415/05 P, ännu inte rapporterat.

⁽²⁾ *Kadi* som anges i fotnot 1 ovan, se särskilt punkt 285.

5. EU:s grundläggande rättigheter inbegriper också rätten till skydd av personuppgifter, vilken erkänts av EG-domstolen som en av de principer som följer av artikel 6.2 i EU-fördraget och ytterligare bekräftats genom artikel 8 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.
6. I detta perspektiv välkomnar Europeiska datatillsynsmannen inte endast EG-domstolens senaste rättspraxis utan även kommissionens avsikt att reagera på den genom att stärka förfarandet för uppförande på förteckningen och uttryckligen beakta rätten till skydd av personuppgifter. Samtidigt som Europeiska datatillsynsmannen fullt ut inser att behandling och utbyte av personuppgifter sker i syfte att bekämpa terrorism är hans bestämda åsikt att skyddet av personuppgifter är avgörande för att garantera legitimitet och effektivitet i de restriktiva åtgärder som kommissionen antar. Dessa åtgärder grundar sig på behandling av personuppgifter, vilket i sig oavsett frysningen av tillgångar måste omfattas av regler och garantier för uppgiftsskydd. Det är därför synnerligen viktigt att se till att de tillämpliga bestämmelserna om behandling av personuppgifter om förtecknade personer är tydliga och rätts säkra i enlighet med punkt 8 i motiveringen.
7. Detta är desto viktigare med hänsyn till Lissabonfördragets ikraftträdande, vilket inte endast kommer att göra EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna bindande utan även i artikel 16 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 39 i EU-fördraget fastställa nödvändigheten av bestämmelser om uppgiftsskydd och garantier på Europeiska unionens alla verksamhetsområden. Dessutom kommer EG-domstolen att vara fullt behörig att, också på området gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, bedöma lagligheten särskilt respekten för grundläggande rättigheter i beslut som föreskriver restriktiva åtgärder mot fysiska eller juridiska personer (artikel 275 i EUF-fördraget).
- ### III. ANALYS AV FÖRSLAGET
- #### III.1 Tillämplig lagstiftning om och principer för uppgiftsskydd
8. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar att det i ingressen hänvisas till nödvändigheten av att tillämpa förordningen i enlighet med den grundläggande rättigheten om skydd av personuppgifter (skäl 10) och till nödvändigheten av lämpliga särskilda skyddsåtgärder när kommissionen behandlar uppgifter som har att göra med brott som begåtts av i förteckningen uppförda fysiska personer och med fällande domar i brottmål och säkerhetsåtgärder som rör sådana personer.
9. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar också att det i förslagets skäl 12 uttryckligen anges att bestämmelserna om uppgiftsskydd, särskilt i förordning (EG) nr 45/2001, är tillämpliga på personuppgifter på detta område. I artikel 3 i förordning (EG) nr 45/2001 anges att förordningen är tillämplig "på alla gemenskapsinstitutioners och gemenskapsorgans behandling av personuppgifter, om denna behandling genomförs för att utföra uppgifter som helt eller delvis omfattas av gemenskapsrätten". Även om förordning (EG) nr 881/2002 är kopplad till gemensam ståndpunkt 2002/402/Gusp och till Förenta nationernas verksamhet på detta område, grundar den sig i detta avseende på fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.
10. Rent allmänt vill Europeiska datatillsynsmannen framhålla att det i förordning (EG) nr 45/2001 fastställs en rad skyldigheter för de registeransvariga bland annat uppgiftskvalitet, behandlingens laglighet, anmälan, säker behandling och rättigheter för registrerade personer bland annat tillgång, korrigerings, spärning, utplåning, anmälan till tredje parter, överklagande som ska tillämpas utom i de fall där undantag och begränsningar gäller i enlighet med artikel 20. Under alla förhållanden ska dessa begränsningar av grundläggande rätt till uppgiftsskydd, även i fråga om restriktiva åtgärder, vara förenliga med en strikt proportionalitetsprövning, dvs. vara begränsade såväl i sak som i tillämpningstid till vad som är nödvändigt för att uppfylla det berörda allmänintresset, så som bekräftas i EG-domstolens rättspraxis. Detta är desto viktigare eftersom dessa rättigheter och skyldigheter, tillsammans med nödvändigheten av oberoende tillsyn när det gäller behandlingen av personuppgifter, utgör kärnan i den grundläggande rätten till uppgiftsskydd, vilket uttryckligen bekräftas i artikel 8 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.
11. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar att några av dessa skyldigheter och rättigheter underförstått eller uttryckligen behandlas i förslaget, men vill framhålla att förslaget inte kan tolkas som att det utesluter eller begränsar tillämpligheten av sådana skyldigheter och registrerade personers rättigheter som inte anges i förslaget.
12. Mot bakgrund av detta kommer Europeiska datatillsynsmannen att i de kommande punkterna analysera förslagets bestämmelser i ljuset av de mest relevanta principerna för uppgiftsskydd, lämna rekommendationer till förbättringar och vägledning till hur man ska kunna behandla vissa andra frågor som inte nu tas upp men som tillämpningen av principerna för uppgiftsskydd förmodligen kommer att leda till. I några fall kan det vara önskvärt att i fråga om restriktiva åtgärder lämna närmare uppgifter om tillämpningen av skyldigheterna och rättigheterna när det gäller uppgiftsskydd.
13. Dessa synpunkter kan endast avspegla att skyddet av personuppgifter är en avgörande faktor för att säkerställa legitimitet och effektivitet i de restriktiva åtgärder som kommissionen vidtar och de behandlar eller påverkar inte andra frågor i sak som kan kopplas till införandet i en förteckning enligt andra bestämmelser.
- #### III.2 Artiklarna 7a och 7c: information till de berörda personerna och avförande
14. I artikel 7a fastställs förfarandena för uppförande i och avförande från förteckningen av fysiska eller juridiska personer och i artikel 7c fastställs ett särskilt förfarande som ska tillämpas på dem som uppfördes i förteckningen före den 3 september 2008.

15. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar dessa bestämmelser i den mån de stärker respekten för grundläggande rättigheter genom att ge de berörda personerna möjlighet till information om skälen till att de tagits med i förteckningarna och möjlighet att uttrycka sina synpunkter om detta. Dessutom fastställs i punkt 4 att ett avförande från förteckningen på FN-nivå automatiskt ska leda till samma sak på EU-nivå, vilket överensstämmer med uppgiftsskyddsprincipen om att personuppgifter ska vara uppdaterade i enlighet med artikel 4.1d i förordning (EG) nr 45/2001.
16. Europeiska datatillsynsmannen framhåller dock att dessa bestämmelser inte utesluter liknande skyldigheter som följer av förordning (EG) nr 45/2001, t. ex. skyldigheten att informera den registrerade personen i enlighet med artikel 11 och särskilt artikel 12, som behandlar information som ska lämnas när uppgifterna inte har erhållits från den registrerade personen, skyldigheten enligt artikel 14 att utan dröjsmål korrigera felaktiga eller ofullständiga personuppgifter samt skyldigheten enligt artikel 17 att i likhet med vad som gäller vid avförande från förteckningen informera de tredje parter till vilka uppgifterna har lämnats om att uppgifterna har korrigerats eller utplånats, om detta inte visar sig vara omöjligt eller innebär en oproportionerlig ansträngning.
17. Som redan sagts i punkt 10 får naturligtvis nödvändiga undantag från och begränsningar av dessa bestämmelser göras i enlighet med artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001. Det kommer till exempel att vara nödvändigt att senarelägga information till de berörda personerna om detta krävs för att behålla "överraskningseffekten" av beslutet att ta med personen på förteckningen och frysa hans eller hennes tillgångar. I detta avseende rekommenderar Europeiska datatillsynsmannen lagstiftaren att överväga huruvida det vore lämpligt att i förslaget uttryckligen klargöra vilka undantag från uppgiftsskyddsprinciperna som kan bli nödvändiga, t.ex. behovet av att fördröja meddelandet enligt artikel 12 till dess att det preliminära beslutet har fattats.

III.3 Artikel 7d: registrerade personers rätt till tillgång, tillsynsuppgifter och rättsmedel

18. I den föreslagna artikel 7d anges det i punkt 1 att om FN eller en stat lägger fram sekretessbelagda uppgifter, ska kommissionen hantera dessa i enlighet med kommissionens interna säkerhetsbestämmelser (beslut 2001/844/EG, EKSG, Euratom⁽¹⁾) och, där så är tillämpligt, i enlighet med avtal mellan Europeiska unionen och den stat som lagt fram uppgifterna om säkerhet för sekretessbelagda uppgifter. I punkt 2 fastställs att handlingar som sekretessklassats på en nivå som motsvarar "Très secret UE/EU Top secret", "Secret UE" eller "Confidentiel UE" inte ska utlämnas utan upphovsmannens medgivande.
19. Denna artikel ger upphov till två frågor, varav den första avser bestämmelsens konsekvenser för den registrerade personens rätt till tillgång till sina personuppgifter enligt artikel 13 i förordning (EG) nr 45/2001 och den andra avser Europeiska datatillsynsmannens samt EG-domstolens möjlighet att få tillgång till personuppgifter i sekretessbelagda handlingar för att effektivt kunna utföra sina respektive uppdrag.
- Registrerade personers rätt till tillgång till personuppgifter i sekretessbelagda handlingar*
20. I såväl de nämnda säkerhetsbestämmelserna som i avtalen mellan EU och den stat som lagt fram uppgifterna regleras hur tillgång kan ges till sekretessbelagda uppgifter. Endast personer med behovslenig behörighet, dvs. den som behöver uppgifterna för sin tjänsteutövning, kan ges tillgång till sådana uppgifter (?). I fråga om uppgifter med den klassificering som anges i den föreslagna artikel 7d.2 måste dessutom dessa personer ha säkerhetsprovats.
21. Kommissionens interna säkerhetsbestämmelser måste läsas tillsammans med förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, i vilken rätten till tillgång till information från de tre största EU-institutionerna behandlas. Artikel 9 i den förordningen avser behandlingen av känsliga handlingar som omfattas av de tre ovannämnda sekretessgraderna. I dess punkt 3 anges att tillgång till känsliga handlingar endast ska ges med upphovsmannens medgivande; en regel som också återfinns i den föreslagna artikel 7d.2.
22. Kommissionens interna säkerhetsbestämmelser är förenliga med allmänhetens rätt till tillgång till handlingar. Detta är dock inte fallet när det gäller särskild rätt till tillgång, t.ex. registrerade personers rätt till tillgång till sina egna personuppgifter i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 45/2001. I de interna säkerhetsbestämmelserna nämns inget om bestämmelser för uppgiftsskydd eller registrerade personers rättigheter i sig. I kommissionens interna säkerhetsbestämmelser nämns inte det förhållande där en registrerad person begär tillgång till personuppgifter i en sekretessbelagd handling. Samma sak gäller avtal med enskilda stater om säkerhet för sekretessbelagda uppgifter.
23. I artikel 13 i förordning (EG) nr 45/2001 beviljas registrerade personer rätt att när som helst utan restriktioner, inom tre månader från det att ansökan mottogs, kostnadsfritt från den registeransvarige erhålla bland annat klar information om vilka personuppgifter som behandlas (se art. 13c).

⁽¹⁾ Kommissionens beslut 2001/844/EG, EKSG, Euratom av den 29 november 2001 om ändring av de interna stadgarna (EGT L 317 3.12.2001, s. 1).

⁽²⁾ Se del 19 i beslut 2001/844 och, t. ex. artikel 4.7 i avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta staters regering om säkerhet för sekretessbelagda uppgifter (EGT L 115, 3.5.2007, s. 30).

24. Europeiska datatillsynsmannen är fullt införstådd med att det i samband med restriktiva åtgärder mot vissa personer eller enheter i syfte att förhindra terroristdåd kan vara motiverat att för en registrerad person inte röja sekretessbelagda (person-) uppgifter. Denna restriktion kan, såsom redan nämnts i punkt 10, grundas på artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001. Europeiska datatillsynsmannen vill dock framhålla såväl det krav på *nödvändighet* som anges i artikeln som det förfarande som föreskrivs i artikel 20.4 i förordning (EG) nr 45/2001.
25. Enligt artikel 20 ska begränsningar av de angivna bestämmelserna vara *nödvändiga* för att skydda ett av de angivna syftena. Eftersom kommissionens interna säkerhetsbestämmelser och avtalen med enskilda stater inte behandlar frågan om registrerade personers tillgång och den föreslagna artikel 7d.2 innehåller ett ovillkorligt krav på upphovsmannens medgivande innan sekretessbelagda handlingar kan lämnas ut, är det inte säkerställt att en begränsning av rätten till tillgång endast sker när det är nödvändigt. Bestämmelsen innehåller inte några kriterier i sak och ger full handlingsfrihet åt upphovsmannen till uppgifterna, vilket inkluderar parter som inte omfattas av EU-lagstiftning och EU:s normer för skydd av grundläggande rättigheter.
26. Artikel 20.3 och 20.4 innehåller regler för tillämpningen av en begränsning. Enligt punkt 3 ska den berörda institutionen informera den registrerade personen om de huvudsakliga skälen till begränsningen och om att han har rätt att vända sig till europeiska datatillsynsmannen. I punkt 4 återfinns en ytterligare bestämmelse som särskilt avser en begränsning av rätten till tillgång. Där anges att europeiska datatillsynsmannen vid utredning av klagomålet på grundval av föregående punkt endast ska informera den registrerade personen om huruvida uppgifterna har behandlats korrekt och, om så inte är fallet, huruvida alla nödvändiga korrigeringar har gjorts⁽¹⁾. Det nuvarande förslaget till ändring av förordning (EG) nr 881/2002 bör säkerställa att dessa bestämmelser kan uppfyllas. Denna punkt är nära kopplad till den andra fråga som den föreslagna artikel 7d leder till.
- Europeiska datatillsynsmannens tillgång till sekretessbelagda handlingar*
27. Villkoret i artikel 7d.2 om att sekretessbelagda uppgifter endast ska lämnas ut med upphovsmannens medgivande kan också påverka europeiska datatillsynsmannens oberoende tillsyn. Av tillämpningen av förordning (EG) nr 45/2001 följer att behandlingen av personuppgifter får omfattas av den rättsliga prövning som fastställs i dess artikel 32 och av europeiska datatillsynsmannens verkställande befogenheter enligt artikel 47. I den senare artikeln beviljas särskilt europeiska datatillsynsmannen befogenhet att från den registeransvarige eller en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan få alla personuppgifter och all information som behövs för hans utredningar (se artikel 47.2b i förordning (EG) nr 45/2001). Det är möjligt att europeiska datatillsynsmannen i samband med det nuvarande förslaget kan använda sina befogenheter för att fullgöra sitt uppdrag enligt artikel 20.4 i förordning (EG) nr 45/2001. Den nuvarande lydelsen av artikel 7d skulle dock innebära att det effektiva fullgörandet av dessa befogenheter blir beroende av uppgiftslämnarens goda vilja.
28. Texten i artikel 7d i dess nuvarande lydelse skulle därför strida mot bestämmelserna i förordning (EG) nr 45/2001. I detta avseende vill Europeiska datatillsynsmannen därför framhålla att artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001 inte föreskriver någon begränsning av europeiska datatillsynsmannens uppgifter och befogenheter enligt artiklarna 46 och 47.
29. Förutom de rättsmedel som kan tillgås hos oberoende myndigheter för uppgiftsskydd fastställs i lagstiftningen om uppgiftsskydd rätten till rättsmedel som gör det möjligt att vända sig till en domstol (se artikel 22 i direktiv 95/46 och artikel 32 i förordning (EG) nr 45/2001). Mot bakgrund av detta vill europeiska datatillsynsmannen påpeka att den nuvarande lydelsen av artikel 7d.2 också kan påverka den rättsliga prövningens effektivitet genom att återverka på EG-domstolens möjlighet att bedöma huruvida en korrekt avvägning görs mellan nödvändigheten att bekämpa internationell terrorism och skyddet av grundläggande rättigheter. Såsom framgår av förstainstansrättsens dom av den 4 december 2008 kan tillgång till sekretessbelagda uppgifter vara nödvändig för att domstolen ska kunna göra detta⁽²⁾.
- Föreslagna ändringar*
30. Med hänsyn till det ovan sagda uppmanar europeiska datatillsynsmannen lagstiftaren att ändra artikel 7d så att det säkerställs att 1) kravet på *nödvändighet* i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001 uppfylls om kommissionen vägrar en registrerad person tillgång till sina personuppgifter i sekretessbelagda handlingar, 2) bestämmelserna i artikel 20.4 efterlevs och 3) europeiska datatillsynsmannens befogenheter enligt artikel 47 respekteras fullt ut.
31. För att uppnå detta skulle man till en början begränsa räckvidden för artikel 7d.2 genom att ersätta ordet "utlämnas" med "offentliggöras". En sådan ändring skulle också vara rättsligt konsekvent eftersom bestämmelsen, såsom sagts ovan, härrör från artikel 9.3 i förordning (EG) nr 1049/2001, som endast behandlar allmänhetens tillgång till handlingar. Den föreslagna ändringen skulle till stor del lösa de problem som tas upp ovan: den part som lagt fram uppgifterna skulle inte längre helt godtyckligt kunna begränsa registrerade personers rätt till tillgång och europeiska datatillsynsmannens och EG-domstolens tillgång till sådana uppgifter för att kunna fullgöra sina respektive uppdrag skulle inte begränsas.

⁽¹⁾ Den bestämmelse om information som anges i artikel 20.3 och 20.4 kan skjutas upp så länge att den gör begränsningen verkningslös (se artikel 20.5).

⁽²⁾ Förstainstansrätten den 4 december 2008, *PMOI mot rådet*, T-284/08, ännu inte rapporterat. Se särskilt punkterna 7476.

32. Så länge som kommissionens interna bestämmelser och avtal om uppgiftssäkerhet inte uttryckligen tar upp frågan om registrerade personers tillgång och säkerställer att kravet på *nödvändighet* i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001 uppfylls kvarstår dock ett problem. Samtidigt som europeiska datatillsynsmannen (och EG-domstolen) kan få tillgång enligt principen om behovsenlig behörighet och efter säkerhetsprövning av de personer som faktiskt hanterar uppgifterna, är det tveksamt huruvida detta också är möjligt för den registrerade personen. Europeiska datatillsynsmannen uppmanar därför kommissionen att säkerställa att rätten till tillgång till personuppgifter i sekretessbelagda handlingar endast begränsas när så är nödvändigt.

III.4 Artikel 7e: rättslig grund för behandling, kategorier av behandlade uppgifter, utseende av registeransvariga

33. I artikel 7e fastställs i rätt detaljerad omfattning både kommissionens uppgifter när det gäller behandling av personuppgifter (punkt 1) och de personuppgifter som kan behandlas (punkterna 2–4). I punkt 5 utses en enhet vid kommissionen till registeransvarig i den mening som avses i artikel 2d i förordning (EG) nr 45/2001.

34. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar artikel 7e.1 i den mån den syftar till att tillhandahålla en rättslig grund för behandling av personuppgifter enligt artikel 5 i förordning (EG) nr 45/2001. All behandling av personuppgifter bör nämligen grunda sig på en av de rättsliga grunder som anges i den artikeln. I detta avseende anser europeiska datatillsynsmannen att leden a) "nödvändig för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse ..." och b) "nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den registeransvarige" kan vara särskilt relevanta i samband med restriktiva åtgärder.

35. Europeiska datatillsynsmannen erinrar dock om att personuppgifter enligt artikel 4 i förordning (EG) nr 45/2001 ska vara "adekvata och relevanta och inte får omfatta mer än vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål för vilka de samlas in ..." och att kommissionen därför bör se till att personuppgifter som samlas in är *nödvändiga* i syfte att införa de restriktiva åtgärder som föreskrivs i utkastet till förordning.

36. I detta avseende rekommenderar europeiska datatillsynsmannen att artikel 7e.1 ändras enligt följande: "Kommissionen ska behandla personuppgifter som är nödvändiga för att fullgöra dess uppgifter inom ramen för denna förordning".

37. Relevansen av de uppgiftskategorier som används i samband med restriktiva åtgärder inbegripet sådana aspekter som allmänna identitetsuppgifter (dvs. skatteregistrerings- och socialförsäkringsnummer) och "befattning eller yrke" bör dessutom noggrant kontrolleras såväl allmänt som från fall till fall, särskilt om denna information kan innehålla särskilda kategorier av uppgifter och kan behöva särskilda skyddsåtgärder.

38. Med hänsyn till detta välkomnar europeiska datatillsynsmannen den princip som fastställs i punkt 3, enligt vilken namnen och efternamnen på den fysiska personens föräldrar kan inbegripas i bilagan när de i ett specifikt fall utslutande är nödvändiga för att kontrollera den i förteckningen uppförda fysiska personens identitet. Denna bestämmelse avspeglar väl uppgiftsskyddsprincipen om begränsning av syftet, vilket bör specificeras och tillämpas korrekt i fråga om hela artikeln. Europeiska datatillsynsmannen rekommenderar därför uttryckligen att denna princip tillämpas på alla uppgiftskategorier genom att artikel 7e.2 ändras enligt följande: "Bilaga I ska endast innehålla de uppgifter som är nödvändiga för att kontrollera den i förteckningen uppförda fysiska personens identitet och får under alla omständigheter inte innehålla andra uppgifter än följande:"

39. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar också punkt 4, i vilken det fastställs att särskilda kategorier av personuppgifter, t. ex. rörande brott, fällande domar i brottmål eller säkerhetsåtgärder, endast får behandlas i specifika fall och med förbehåll för att lämpliga skyddsåtgärder vidtas samt att dessa uppgifter inte får offentliggöras eller utväxlas.

40. När det gäller punkt 5 inser europeiska datatillsynsmannen att utseendet av en registeransvarig enligt bilaga II i förordning (EG) nr 881/2002 kommer att göra den registeransvarige och dennes roll som kontaktpunkt mer synlig och därigenom underlätta registrerade personers möjlighet att utöva sina rättigheter enligt förordning (EG) nr 45/2001. Europeiska datatillsynsmannen erinrar dock om att det också är nödvändigt att säkerställa att den registeransvarige verkligen har möjlighet att effektivt garantera inte endast att registrerade personer kan utöva sina rättigheter utan även att alla andra skyldigheter som följer av förordning (EG) nr 45/2001 efterlevs. I detta avseende skulle kommissionen kunna överväga att förtydliga denna punkt i förslaget genom att exempelvis i punkt 5 lägga till en uttrycklig hänvisning till nödvändigheten av att den registeransvarige säkerställer efterlevnaden av de skyldigheter som följer av förordning (EG) nr 45/2001.

III.5 Överföring av personuppgifter till tredjeländer och internationella organisationer

41. En viktig fråga som inte uttryckligen tas upp i förslaget, men är underförstådd i förfarandet för förteckning, är i vilken mån personuppgifter som behandlas av gemenskapens institutioner kan utbytas med Förenta nationerna och/eller tredjeländer och, om så är fallet, på vilka villkor.

42. I detta avseende vill europeiska datatillsynsmannen peka på artikel 9 i förordning (EG) nr 45/2001, där villkoren fastställs för överföring av personuppgifter till mottagare som inte är gemenskapsorgan och inte omfattas av direktiv 95/46/EG. Ett stort antal lösningar finns att tillgå, från den registrerade personens medgivande (punkt 6a) och försvaret av rättsliga anspråk (punkt 6d) vilket kan vara till nytta om den registrerade personen har lämnat uppgifterna

för att få till stånd en omprövning av registreringen till mekanismer inom FN som garanterar ett adekvat skydd för personuppgifter som överförts från EU.

43. Europeiska datatillsynsmannen erinrar om att de olika förfaranden för behandling som föreskrivs bör överensstämja med detta system så att ett adekvat skydd garanteras för personuppgifter som utbyts med tredjeländer och internationella organisationer och att det därför kan krävas specificeringar i förslaget samt arrangemang med FN.

III.6 Övriga frågor: ansvar, förhandskontroll, samråd med europeiska datatillsynsmannen

44. Artikel 6 i förslaget utesluter ansvar, utom vid oaktsamhet, för de fysiska och juridiska personer som genomför restriktiva åtgärder. I detta avseende vill europeiska datatillsynsmannen förtydliga att denna artikel inte ska anses utesluta utomobligatoriskt ansvar enligt artikel 32.4 i förordning (EG) nr 45/2001 och artikel 23 i direktiv 95/46 vid behandling av personuppgifter som strider mot tillämplig lagstiftning om skydd av personuppgifter. I detta sammanhang grundas de restriktiva åtgärderna på behandling och offentliggörande av personuppgifter, vilket om det är lagstridigt i sig oavsett de vidtagna restriktiva åtgärderna kan leda till icke-materiell skada, vilket domstolen redan har konstaterat ⁽¹⁾.
45. Det bör noteras att en förhandskontroll från europeiska datatillsynsmannens sida enligt artikel 27 i förordning (EG) nr 45/2001 kan komma att krävas om förslaget fastställer behandling som rör särskilda kategorier av uppgifter (misstänkta brott, fällande avgöranden i brottmål eller säkerhetsåtgärder) och syftar till att utesluta enskilda personer från att fullt ut åtnjuta rätten till egendom.
46. Europeiska datatillsynsmannen förväntar sig att bli hörd i enlighet med artikel 28 i förordning (EG) nr 45/2001 angående sådana lagstiftningsförslag och administrativa åtgärder om behandling av personuppgifter som kan läggas fram i fråga om restriktiva åtgärder mot misstänkta terrorister.

IV. SLUTSATSER

47. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar kommissionens avsikt att i sitt förslag gripa sig an EG-domstolens senaste rättspraxis genom att stärka förfarandet för uppförande på förteckningen och uttryckligen beakta rätten till skydd av personuppgifter, vilken är en avgörande faktor när det gäller att garantera legitimitet och effektivitet i de restriktiva åtgärder som kommissionen vidtar.

48. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar att det i skälen hänvisas till nödvändigheten av att tillämpa förordningen i enlighet med den grundläggande rätten till skydd av personuppgifter och att förslaget i sitt skäl 12 uttryckligen anger att bestämmelserna om skydd av personuppgifter, särskilt de i förordning (EG) nr 45/2001, är tillämpliga vid behandlingen av uppgifter på detta område.

49. Rent allmänt vill europeiska datatillsynsmannen framhålla att det i förordning (EG) nr 45/2001 fastställs en rad skyldigheter för de registeransvariga samt rättigheter för de registrerade personerna, vilka ska gälla även när de inte uttryckligen anges i förslaget. I vissa fall kan det dock vara önskvärt att i fråga om restriktiva åtgärder fastställa närmare bestämmelser om tillämpningen samt eventuella undantag och begränsningar av skyldigheterna i fråga om uppgiftsskydd och rättigheterna.

50. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar artiklarna 7a och 7c i den mån de stärker respekten för grundläggande rättigheter genom att ge de berörda personerna möjlighet att bli informerade om skälen till att de förts upp i förteckningen. Europeiska datatillsynsmannen påpekar dock att dessa bestämmelser inte utesluter liknande skyldigheter som följer av förordning (EG) nr 45/2001. I detta avseende rekommenderar europeiska datatillsynsmannen lagstiftaren att överväga att i förslaget uttryckligen förtydliga de undantag från principerna om uppgiftsskydd som kan vara nödvändiga, t.ex. nödvändigheten av att senarelägga det meddelande som fastställs i artikel 12 till dess att ett preliminärt beslut har fattats.

51. Europeiska datatillsynsmannen anser att artikel 7d genom att ange att utlämnandet av sekretessbelagda handlingar ska ske med upphovsmannens medgivande kan påverka den registrerade personens rätt till tillgång till sina personuppgifter i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 45/2001 och europeiska datatillsynsmannens samt EG-domstolens möjlighet att få tillgång till personuppgifter i sekretessbelagda handlingar i syfte att effektivt fullgöra sina respektive uppdrag. I detta avseende uppmanar europeiska datatillsynsmannen lagstiftaren att ändra bestämmelsen, särskilt genom att ersätta ordet "utlämnas" med "offentliggöras".

52. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar artikel 7e i den mån den syftar till att tillhandahålla en rättslig grund för behandling av personuppgifter i enlighet med artikel 5 i förordning (EG) nr 45/2001. Han rekommenderar dock vissa ändringar för att säkerställa att behandlade uppgifter används för specifika syften och är relevanta samt att den registeransvariges roll överensstämmer med förordning (EG) nr 45/2001.

⁽¹⁾ Förstainstansrätten den 12 september 2007, *Kalliopi Nikolau mot kommissionen*, T-259/03 [2007] REG II-99; förstainstansrätten den 8 juli 2008, *Franchet och Byk mot kommissionen*, T-48/05, ännu inte registrerat.

53. Europeiska datatillsynsmannen erinrar om att eventuella överföringar till tredjeländer och internationella organisationer bör ske i enlighet med artikel 9 i förordning (EG) nr 45/2001 för att garantera ett lämpligt skydd av dessa uppgifter. I detta avseende kan specificering i förslaget samt arrangemang med FN bli nödvändiga.

54. Europeiska datatillsynsmannen konstaterar vidare att förslaget inte påverkar det ansvar som kan uppstå vid olaglig behandling och olagligt offentliggörande av personuppgif-

ter. En förhandskontroll i enlighet med artikel 27 i förordning (EG) nr 45/2001 kan bli nödvändig och han förväntar sig att höras i fråga om ytterligare lagstiftningsförslag och administrativa åtgärder på detta område.

Utfärdat i Bryssel den 28 juli 2009.

Peter HUSTINX
Europeisk datatillsynsman